

Pasaule mainās. Un pieaugušo tālākizglītība ir svarīga jebkuram

Nereti, lasot ziņas un informāciju par pieaugušo tālākizglītību, profesionālo pilnveidi un mūžizglītību, nākas redzēt, diplomātiski sakot, visai skeptiskus komentārus. Sak, tas jau domāts tiem, kas neko neprot un jaunībā nav skolā iemācījušies. Jāsaka, visai skarbs stereotips, vai ne? Un tomēr, kas īsti ir un kāpēc vajadzīga pieaugušo tālākizglītība un profesionālā pilnveide? Un kāpēc, piemēram, tieši reģionos vairāk vērojama šāda noraidoša attieksme pret sevis pilnveidošanu?

Vispirms sāksim ar nelielu piemēru. Jūs esat aizgājis pie jurista, jo nepieciešama konsultācija par zemes īpašuma jautājumiem. Strīdā par īpašumtiesībām bez kompetenta jurista taču neiztikt, vai ne? Kompetentais jurists ar augstskolā iegūtu speciālo jurista izglītību jūs konsultē, bet aizmirst pateikt, ka jurista izglītību iegūvis vēl padomju laikā, bet šobrīd nav pat iedomājies, ka juridiskās nianšes, likumdošana, īpašumtiesību normatīvā bāze un pat paša jurista profesijas būtība ir radikāli mainījusies. Vai jūs šādu «konsultāciju» uzskatītu par noderīgu? Vai tā jums neradītu neatgriezeniskas sekas jautājumā par jūsu zemes īpašuma problēmām?

Nenoliedzami, būtu grūti iedomāties šādu situāciju reālajā dzīvē, taču manis minētais piemērs uzskatāmi ilustrē to, cik svarīga ir tālākizglītība un profesionālā pilnveide. Jo mūsdienu mainīgajā pasaulē, dzīvē arvien vairāk ienākot modernajām tehnoloģijām un saasinoties konkurencei gan darba tirgū, gan profesionālajā vidē, jaunas zināšanas ir vajadzīgas nepārtraukti. Turklāt ar tālākizglītību, profesionālo pilnveidi, mūžizglītību nodien ir pārāk vienkāršoti saprast pārkvalifikāciju no noliktavas strādnieka par pārdevēju lielveikalā. Šāda profesionālā pilnveide ir vajadzīga jebkuram – sākot no jau minētā piemēra ar krīzes laika mazāk kvalificētajām profesijām un beidzot

ar to nozaru pārstāvjiem, kur strādājot nepieciešama daudzos gados iegūta augstākā izglītība.

Šajā ziņā gribu minēt gan labās ziņas, gan arī ieskicēt problemātiku un risinājumus. Pirmkārt, pašlaik iespējas gandrīz pilnībā apmaksāt tālākizglītības un profesionālās pilnveides kursus piedāvā arī Eiropas Sociālā fonda finansētas izglītības programmas kvalificētu pasniedzēju vadībā vairākos izglītības centros Latvijā.

Otrkārt, viena no problēmām ir, ka izglītības iespējas lielākoties koncentrējas galvaspilsētā un arī augsto kvalificētu pasniedzēju pieejamība lielākoties ir tieši galvaspilsētā. Līdz šim arī paši kursi lielākajā daļā izglītības iestāžu, kas specializējas pieaugušo tālākizglītībā un profesionālajā pilnveidē, notika tikai klātienē – tādā reģionu iedzīvotājiem ne pārāk izdevīgi un ērti: galu galā vairāku mēnešu garumā vismaz divreiz nedēļā jāmēro ceļš uz galvaspilsētu,

kas rada ne tikai pamatīgu laika patēriņu, bet arī izmaksas. Tāpēc labā ziņa ir tā, ka pašreiz tiek piedāvāta izglītības programmu apguvi attālināti, tādā veidā nepieciešams katru nedēļu mērot ceļu uz Rīgu, kā arī Covid-19 apstākļos neriskējot ar savu un līdzcilvēku veselību. Izmantosim to!

Treškārt, kam tad ir domātas programmas, kas tiek piedāvātas? Jaunās māmiņas, kas vēlas atgriezties darbā pēc bērna piedzimšanas atvaļinājuma, skolotāji, kuriem akūti nepieciešamas zināšanas IT nozarē, lai varētu šajos Covid-19 krīzes apstākļos pilnvērtīgi strādāt attālināti, zinātnieki vai citas jomas profesionāļi, kuri vēlas uzsākt savu uzņēmējdarbību un pelnīt ar iegūtajām profesionālajām zināšanām, jebkurš, kuram ir idejas gan biznesam, gan tālākai karjerai, bet pagaidām vēl pietrūkst zināšanu IT, biznesa un ekonomikas pamatos... Tie ir tikai daži no piemēriem, kas apliecina – profe-

sionālā pilnveide, tālākizglītība, mūžizglītība ir vajadzīga teju ikkatram. Un arī tēmu klāsts ir visai plašs un noderīgs jebkuram (neatkarīgi no iepriekšējās izglītības līmeņa) – IT iespēju padziļināta apguve, jaunuzņēmumu dibināšana un uzņēmumu vadība, biznesa vadība, projektu vadība, grāmatvedības un finanšu pratība, elektroniskā komercija, izglītība atsevišķās biznesa un ekonomikas nozarēs.

Tāpēc būsim aktīvi, meklēsim iespējas pilnveidoties un izglītoties un kļūsim konkurētspējīgāki un zināšāki. Galu galā – jālauz stereotips, ka pieaugušā vecumā mācās tikai tie, kuri iepriekš neko nav iemācījušies. Pasaule mainās. Un pieaugušo tālākizglītība ir svarīga ikvienam.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas tehnoloģiju katedras vadošā pētniece, docente, zinātnieka doktore **Ilga GEDROVICA** šajā sakarā saka: – Mēs neviens nevaram zināt visu. Un mēs neviens nevaram

būt speciālists pilnīgi visās nozarēs. Tāpēc svarīgi, ka mēs vēlamies mācīties. Ne tikai savā tiešajā specialitātē, kas, piemēram, man ir pārtikas zinātnes pētījumi. Vienlaikus mūsdienu pasaule prasa arī zināšanas citās jomās – moderno tehnoloģiju lietošanā un jēgpilnā izmantošanā, projektu vadībā, ekonomikā, savas uzņēmējdarbības uzsākšanā. Un atcerieties – mūžu dzīvo, mūžu mācīs, jo pasaule visu laiku mainās!

Ina GUDELE,
Latvijas Interneta asociācijas izpilddirektore

Viesītē realizēs divus LEADER projektus

2020. gadā Viesītes novada pašvaldība saņēma lēmumus par divu LEADER projektu iesniegumu apstiprināšanu – «Ātruma radara uzstādīšana drošības uzlabošanai Viesītes pilsētā» un «Milestības takas 4. kārtā – Viesītes Mazā ezeriņa veiklības takas izveidošana».

Projektam «Milestības takas 4. kārtā – Viesītes Mazā ezeriņa veiklības takas izveidošana» ir izstrādāts paskaidrojuma raksts Viesītes Mazā ezeriņa veiklības takas izveidošanai, kuru sagatavoja SIA «JB Latvija». Projekta mērķis – sakārtot publisko ārtelpu, atjaunojot bruģa segumu veselīga dzīvesveida un vides izglītības veicināšanai no Brīvības ielas līdz Viesītes Mazajam ezeriņam. Projektā paredzēta seguma maiņa, izbūvējot bruģa ietvi – pietiekami platu, lai tas būtu piemērots gan ģimenēm ar bērnu ratiem, gan cilvēkiem ratiņkrēslā. Lai gājēju ceļiņu padarītu interesantu ģimenēm ar bērniem, skolu audzēkņiem un pilsētas viesiem, uz bruģa taps trīs bruģa spēles ar veiklības uzdevumiem. To apraksts būs iestrādāts QR kodā, kas izvietots uz informatīvā stenda takas sākuma posmā no Viesītes centra puses (Brīvības ielas).

Plānotās projekta kopējās izmaksas ir 27 723,25 eiro, no kurām pašvaldības līdzfinansējums ir 5 247,33 eiro.

Projektam «Ātruma radara uzstādīšana drošības uzlabošanai Viesītes pilsētā» ir veikta cenu izpēte par ātruma mērīšanas radara komplekta piegādi un uzstādīšanu. Šā projekta mērķis – ātruma mērīšanas radara uzstādīšana Viesītē gājēju un ceļu satiksmes drošības uzlabošanai. Radars tiks uzstādīts uz autoceļa Jēkabpils–Nereta Viesītē blakus 2019. gadā atklātā Viesītes Sociālās aprūpes centra jaunajam telpām.

Plānotās projekta kopējās izmaksas ir 4 559,46 eiro, no kurām pašvaldības līdzfinansējums ir 455,95 eiro.

Projektus paredzēts īstenot līdz 2021. gada 30. jūnijam. Tie tiek īstenoti Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansētās Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākumā «Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju» ietvaros.

Liene MAISAKA,
projektu administratore

Zemkopības ministrija arī 2021. gadā īsteno nozīmīgus atbalsta pasākumus lauksaimniekiem

Viens no aktuālajiem jautājumiem, kas šobrīd ir svarīgi Latvijas lauksaimniekiem, ir lauksaimniecības zemes iegādes kredītprocenu dzēšana. Zemkopības ministrijai (ZM) informē, ka saistībā ar 2021. gada valsts budžeta samazinājumu nav iespējams iekļaut lauksaimniecības zemes iegādes kredītprocenu dzēšanu arī 2021. gada izdevumos, taču ZM ir atradusi risinājumu turpināt kredītprocenu daļēju dzēšanu ilgtermiņa investīciju kredītiem būvniecībai un tehnikas un iekārtu iegādes līzīngiem ar Lauku attīstības programmas (LAP) pasākumu palīdzību.

2021. gadā no valsts budžeta kā papildu valsts atbalstu lauksaimniekiem plāno piešķirt 15 miljonus eiro, kas ir par 46,6% mazāk nekā 2020. gadā (28 miljoni eiro). Šis finansējums paredzēts šādām atbalsta programmām: papildu valsts atbalsts ciltsdarba maksājumiem – 9 miljoni eiro; atbalsts lauksaimniecībā izmantojamiem zinātnes pētījumiem un zinātnisko institūciju materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai – 3 miljoni eiro; ienākumu atbalsts mazajām ražojošajām lauku saimniecībām –

3 miljoni eiro.

Tā kā papildu valsts atbalsta summa ir samazināta teju par pusi, atbalsts kredītprocenu daļējai dzēšanai 2021. un 2022. gadā plānots no LAP 2014.–2020. gadam pārejas perioda finansējuma. ZM atgādina lauksaimniekiem par «Altum» piedāvātajām iespējām saņemt aizdevumus ar samazinātām kredītu procentu likmēm zemes iegādei, apgrozāmajiem līdzekļiem, kā arī mazajiem aizdevumiem lauku teritorijās.

Jau ziņots, ka pēc ZM

iniciatīvas 2020. gada aprīlī, kad bija sākusies Covid-19 pandēmija, kas nelabvēlīgi ietekmēja arī lauksaimniekus, valdība atbalstīja 35,5 miljonu eiro piešķiršanu lauksaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm Covid-19 negatīvo seku mazināšanai.

Ekonomikas atveseļošanai, lai nodrošinātu lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas produktu ražošanas nozaru ekonomisko dzīvotspēju un attīstību, primārajiem lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām un pārtikas produktu ražotājiem šogad ir paredzēti papildu atbalsts daļējai kredītprocenu dzēšanai 5 miljonu eiro apmērā. Atbalsts paredzēts gan ilgtermiņa aizdevumu kredītprocenu dzēšanai investīcijām (jaunu ražošanas ēku būvniecība, ražošanas būvju pārbūve,

jaunas traktortehnikas iegāde, lauksaimniecības dzīvnieku iegāde, lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegāde, īstermiņa aizdevumi). Tāpat ekonomikas atveseļošanai papildu finansējums 5 miljonu eiro apmērā ir piešķirts lauku saimniecību riska pārvaldībai (apdrošināšanas polises prēmijas daļēja kompensācija) un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai uz 2021.–2027. gada plānošanas periodu.

Lai veicinātu ekonomisko aktivitāti lauku apvidos, no valsts budžeta novirzīts papildu finansējums virssaitību uzņemšanai 58 miljonu eiro apmērā Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu īstenošanai. Virssaitību uzņemšanās sniegs iespēju turpināt īstenot atbalsta pasākumus laukos, uzņēmējdarbības stiprināšanu, nodarbinātību un pilnībā izmantot pieejamo ES finansējumu saimnieciskās darbības izaugsmei lauku apvidos.

Būtiski atzīmēt, ka ik gadu palielinās tiešo maksājumu finansējums Latvijai. Šajā gadā tiešmaksājumu finansējums palielinājās par 22 miljoniem eiro, ja salīdzinām ar 2018. gadu, savukārt nākamajā gadā tiešmaksājumu finansējums palielināsies par 36 miljoniem eiro, tādējādi palielināsies arī vairākuma lauksaimnieku saņemtais ienākumu atbalsts.

Sagatavoja J. APĪNIS

